

Vrč Vače (6): Branje podob simbolnih živali

Prihod velike svečenice MA

Na tretjem slikopisnem traku Vrča Vače nastopajo samo simbolne živali. Živalski trak je zelo težko razlagati, saj tu nastopajo sanjska bitja, ki ne ustrezajo povsem realnim. Košute imajo predolg jezik, predolga ušesa, ptiček na njihovem boku v naravi nikoli ne sedi. Nad velikanskim psom so vitice trte ... Slikopisje na Vrču Vače nas prestavi v polje simbolike, ki jo lahko razrešujemo samo v primerjavi s križnimi medsebojnimi odnosi figur in s podobnimi upodobitvami predvsem tistega časa.

Branje podob s tovrstnim slikovnim primerjanjem pa je za nas »otroke« te tehnološko razumske civilizacije zelo težko. V času graviranja slikopisne pisave pred 2500 leti so imeli ljudje bistveno bolj aktivno desno možgansko poloblo, ta je povezana z dedukcijo, čutnim, iskanjem zakonitosti prek simbolov, sanjskim, glasbo ..., mi pa imamo predvsem aktivno levo, ki je povezana z matematiko, razumom, tehnologijo ...

Kako lahko nekdo, ki pristaja na nedostopnost spoznavanja energijskega vidika sveta, razume nekakšne žive sanje – vizije? Pristane na status delnega ali popolnega agnostika in veruje, da duhovnega ne moremo spoznati, zato se od tega ograditi. Izza plank je svet enostavnejši, a osebno reven. Delež neznanega pa se v času manjša. Vsak, ki je del »Ela« in je KOT EL TI (Kelti), verjame v UM različnih stopenj dozorelosti in vizije pred »zasanjanimi notranjimi« očmi. Zato so bili Eneti, Veneti ... tudi telepatici. Rimljani pa so prisegali na RAZUM kot tehnično orodje, ki so ga povzdignili v samonamembnost. Ker Rimljani niso

Branje podob s križnim primerjanjem je za nas »otroke« te tehnološko razumske civilizacije zelo težko.

bili sposobni razumeti ljudstev v teh krajih, so jih imenovali NORI k UMu naravnani, torej NORIKUM.

Oboje, tako um kot razum, ima svoje prednosti. Dolgoročne cilje pa lahko postavlja samo um in razum mora biti orodje umu. Civilizacije, ki so se odrekle preizkušanju UMa – RAZUMU in se odločale samo na podlagi vedenj preteklosti, so zaradi neprilagodljivosti končale v rezervatih ter izumrle. Tudi razum moramo ceniti in iskati tretjo pot. V dani situaciji moramo biti prilagodljivi. Današnji globalni procesi bodo sicer človeka in človeštvo zmleli. Čipiran, robotiziran ne

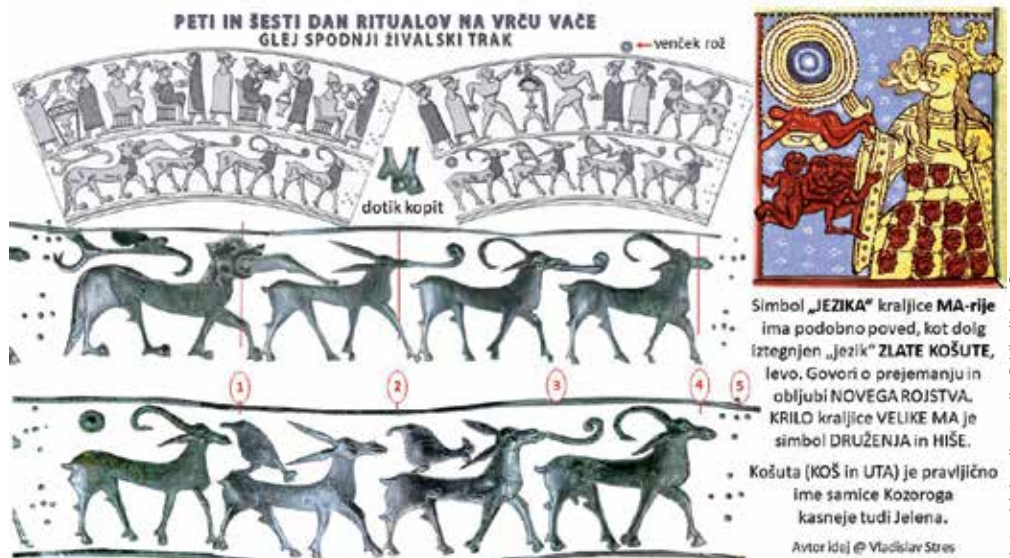
bo imel več svojega poslanstva in bo zato nadomeščen. S tehnološko informacijsko revolucijo umetnih inteligenc je napačila nujnost združitve obeh sposobnosti.

In točno to nam »govori« kapa vojvode na Vrču Vače. Oglejte si jo, kako se zaključuje v obliko glavice »črva«. Naredil pa je VRČ, obrnjeno ČRV. Za črva, npr. deževnika, velja, da je prilagodljiv, saj se prezahtevnim predelom izogne, a najde novo pot, je skromen, pa ob dežju vseeno prerije in zrahlja vso zemljo in jo pripravi na setev.

ŽIVALSKI TRAK

Oglejmo si podrobneje tretji, t. i. živalski trak na Vrču Vače. Razdeljen je na dva dela, ki sta med seboj povezana v zaključeno celoto.

Prvi del: (1) NARAVA je tista, ki nas porojeva, oblikuje, preoblikuje v okusno »jed« ter nam vsem sodi. Tako je bilo in tako bo. Vsak je lahko pokončan, tako knez kot košuta. (2) Zato se zavedaj svoje

MATIIRIA

M, MA, MAA - MAMA - MATERIA
MATI je MATI in ATI, MA si TI – MARIA.

Starodavna črka A simbolizira zamejen prostor – skupno „hišo“ za vse, A pa skupno „hišo“ razdeli na zgornji prostor za elito in spodnjega za ostale.

MATIIRIA, keltski napis matere Arijcev, na kozarcu, ki je bil najden v grobu na Ptujju, Slovenija.

smrtnosti tudi ti ženska, ŽIVA, ki »bežiš« pred smrtnostjo (3) kot KOŠUTA, ki si namenjena premagovanju smrti prek novega rojstva. Uči se iz starodavnih znanj kot od KOZOROGA in očeta svojega, ki se uči od (4) vojvode – ZLATOROGA, od (5) človeka, ki je vreden skrbi, pozornosti in ljubezni.

Drugi del: (1) Novega VOJVODO imamo, tega, ki rajskost nosi s sabo, kot venček rož nebesnih. (2) Ostro te opazujem s svojim umom, ko greš za mano. Polno je krepkih, postavnih, vztrajnih moških okrog. (3) In hodim z MA, ki ima vedenje o skrivnosti vztrajnosti, moči in ponosa, (4) njega, ki ima seme novega rojstva in premaga hude ovire na poti (5) v dobo življenjske sile človeka.

Drugi del nakazuje šesti dan obredij. Tu najprej vidimo kozoroga z venčkom rož nad svojim bokom, zato predstavlja ZLATOROGA oziroma vojvodo, ki je

upodobljen v traku točno nad njim. Zlatorog se sooča s ptičem, ki sedi na boku košute pred njim. V njo je zaljubljen, kopiti se zato stikata. Obe košuti sta zaradi ptiča ZLATI KOŠUTI, prva predstavlja svečenico ŽIVA, druga pa veliko mati – recimo ji MAA. Ptica sta kot nekakšna poslanca – angela svetega Uma (danes rečejo sv. Duha), simbolizirata svetost, njegov rep pa novo rojstvo. Drugi ptič s srpastim kljunom sodnika ima rep privzdignjen med škarjaste uhlje, saj MAA pozna skrivnost novega rojstva.

Veliko, nebesno varuhinjo etnije so Kelti imenovali MAA, pa tudi skrajšano M. Petega dne je v Gradišče prišla svečenica MAA, ki so jo imenovali MA. Z njo so prišli tudi njeni štirje varuhi in spremljevalke ŽIVE. Prihod pred vrata gradišča je takrat bojevnik označil s piskom na rog.

OBREDJE V UTI GRADIŠČA

Šestega dne se obredja in posvetitve dogajajo pred Uto gradišča nad Klenikom in v njej. Lesena Uta je stala na leta 1882 odkriti 40 centimetrov debeli kamniti plošči, pod katero je bil grob ustanoviteljice gradišča. Pred Uto je takrat stalo novozasajeno drevo v čast novemu vojvodi.

Ob cingljanju zvončkov povorka prihaja proti njenemu svetišču MA pred Uto, na planoti Krona nad Klenikom. Prvi del poti je hodila pod baldahinom, spletnim iz rož in brezovih vej. In že se sliši: »MA SVETI NAŠO VERI, GOSPA SVETA, MATERIA ...« Pred novozasajeni hrast stopijo: svečenica MA, beli pater in stari vojvoda. Novi vojvoda jih je tam pričakal kot HRAST, ki bo

v času postal mogočen. Pater je s seboj nosil bronasto sekirico, ki jo izroči MA – tisti, ki sprejme ali izloči kogar koli izmed članov vodij rodu, kot znak svojega gospostva. To je bil trenutek, ko je bil lahko tudi vojvoda povišan ali izgnan z gradišča in poiskati bi morali novega vodjo.

Vojvoda in MA si zreta v oči, dolgo, nepremično. Novi vojvoda – prvi knez pred njo poklekne. MA vpraša: »Boš služil? Se boš podredil volji življenja samega?« Glasno se sliši odgovor: »Služil bom življenju!« MA je slekla haljo, da je videl njeno čudovito ogrlico, zlati prstan na rokah in druge prdatke njenega veličastja. Predstavljala je blagost, milino, življenjsko silo in večno osebno mladost vseh,

Velika svečenica je predstavljala blagost, milino, življenjsko silo in večno osebno mladost vseh, ki jih je kot velika mati združevala pod sabo.

Foto spleta

Bronasta sekirica z MA, veliko svečenico.

Velika MA in njen prestol ter svečenica ŽIVA

Sedež MAA, lesen, 8.st. p.n.št., Romagna, Muzej Civico, Bolonja; Vir

Tebe častim Velika MA, tvoj tempelj na nebu, svečenici dobrote dajem svoj dar. Cvet moja je misel in tvoje telo. Svečenica Drevesa si, hvala je moje spoznanje, dozorela sem v čebelo, v ženo.

Znaki na notranjem robu ustja Vrča Vače (po Dežman, 1883, str. 20) in Sumerska pisava, simbol EL oz. ČEBELE, ok. 3.000 p.n.št., Arhitekturni muzej Istanbul, Turčija

Skrbim za RAJ, zarod narave, spoštuj mojo zahtevo in palico želje s katero varujem živost novega pred Drevosom življenja in spoznanja. Te tehtam, preizkušam in pletem oblačila, varujem dete prihodnosti, ostalo posekam.

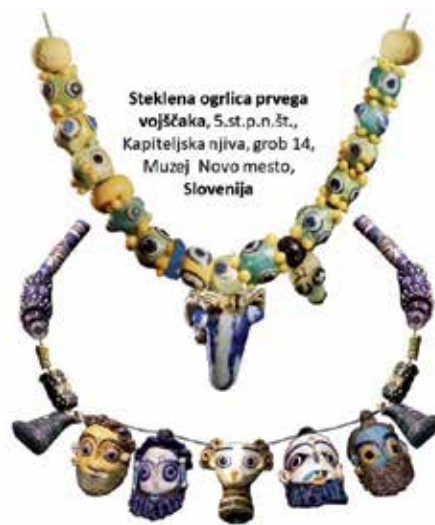
Levo in desno dve strani Keltskega obredne sekirice Velike MA, 610 p.n.št., višina 12 cm, Inv. št. 25676, Arh. muzej Civico, Bolonja, Italija;

»Velicina naše kulture ponika, se kot vodovje umika. Eneti smo začeli veneti in zato se bomo poslej imenovali Veneti.«

ki jih je kot velika mati združevala pod sabo.

MA ga začne maziliti, dišavila ga je z nageljni, gorskimi in drugimi rožami. Prešerno nasmejani vojvoda je bil kot novorojen, oči so se mu kar iskriale, prekipeval je od ponosa.

MA pove: »Ti moj obraz čudovite mladosti, ki te bo spremljal v tebi samem vse tvoje življenje, vedi, da je vse eno in zato se v času vse uredi. Le vztrajati je treba na poti svoje človečnosti, dobrote do vseh, ki tega so vredni. Kdor napade našo etnijo, povej, da bo njegova usoda kot sekira z neba ali pa ga slej ko prej udari kot strela z jasnega, da bo sprevidel, da je napak ravnal. In takšen se nič več ne povrne, niti kot prah, niti kot um. Ljubezen sem in ljubezen obrani moj knez. To je zapoved Sveta, ki sveti in je svetost. Sonce zlato, knez moj, na usta ti dajem blagoslov poljuba medenega in na čelo ogenj kakor Č našega ELa mogoč-

Steklena ogrlica prvega vojščaka, 5.st.p.n.št., Kapitejska njiva, grob 14, Muzej Novo mesto, Slovenija

Steklena ogrlica z obrazom mladosti device Velike MA in njejnimi štirimi varuhi, iz Olibije, 4.st.p.n.št., Arh. muzej Cagliari, Italija;

Prstan Velike MA, keltski, 5. - 4.st.p.n.št., 3g, muzej Metropolitan, ZDA

Obesek MA z OBRAZOM ČLOVEKA, Muzej RETIUCEV, Sanzeno, Alto Adige, Italija
Zapestnica s presegačo kačo, grob 3/II, 4.st.p.n.št., Kandija, Novo mesto, Slovenija

nega, naše skupnosti, našega O. Naj bo ti lepo.«

Nato ga objame in poljublja na čelo. Knez ji objame kolena, nato se je objemal zdaj z eno, zdaj z drugo. In zopet se šepe-taje sliši: »Sonca zlata, knezi moji.« In na licih so se vsem pojavile solze sreče.

S seboj je MA prinašala veliko daril. Novemu vojvodi izroči presegajočo nanožnico v obliki črva deževnika, saj mora iskati nove poti, da bo zemlja lahka in da bo polje poleha, da bo etnija bogata z vsemi dobrotami, ki jih porodi. Izroči mu tudi zapestnico v obliki gosenice, saj

je bil kot novi metulj etnije enega bližnjih Metulumov. Ogrlico z Ovnom in prese-gajočo zapestnico, ki jo bo nosil v obdobju miru, dobi Klenik, novi prvi vojščak in up varnosti etnije Enetov. MA tudi nje-ga objame in poljubi ter pove: »Človek si, človek in imel boš veliko otrok. Človek si na veke vekov.«

Klenik predstavlja zadnjega kozoroga živalskega dela slikopisja vrča, ki se konča s simbolom petih bunkic – znakom človeka.

Nato pristopi Stari s čevlji za hojo »po vodi« v rokah in pove:

»Noč ima skrivno moč, prinesel sem ti tvoje čevlje s prišitimi zlatimi krilci na njih. Obuj jih, vojvoda, in povem ti naslednjo zgodbo. Predstavljam si, da letiš daleč v višavah in pogledaš navzdol. Sedaj si zaželi, da je tam spodaj vse urejeno, prerajajoče, kot sonce vsakomur v uteho, spodbudo, da dobro hvališ in slábo grajaš. Si duhovno sonce, um, ki poma-ga naši kulturi, da še naprej raste, v še lepšo našega EL. Poglej meje okrog sebe, tam se tvoj vpliv konča. Imajo svojo kulturo. Izbrali so jo ali pa so v njej pristali. Obišči njihove sončne vodje, morda naredite sonce uma, ki bo sijalo za vse kot

Keltski čevlji 530 p.n.št., z našitim zlatim dodatkom zaklada iz Hochdorf, Zgodovinski muzej Bern, Švica

Keltski čevlji, situla Benvenuti iz Este, 6.st.p.n.št., muzej Este, Italija

Elamitska kultura, 3.000 – 2.800 p.n.št., zbirka Guennol, muzej Brooklyn, ZDA

Helitsko božanstvo strele Tarhunda, 9.st.p.n.št.

Keltski čevlji, Vič / situla Vače 5.st.p.n.št., Narodni muzej Slovenije

Lesene cokle izdelane 1856 v Ratečah, Slovenski planinski muzej

Nadaljevanje na strani 56

Nadaljevanje s strani 46

**Vojvoda gre sam v
Uto, kjer na mizo
položi venček rož
in dokonča risbo
vrča, ki jo mora
sedaj oddati mojstru
izdelovanja vrčev.**

eno ...« Nato poklekne pred njim in ga obuje.

Svečenica MA je imela zadnjo besedo, tokrat kot AVA – tista, ki človeštvo združuje in pozna skrivnost rojstva teles, tista, ki pridobi slasti, da jih podari svečenicam etnije – in pove: »Veličina naše kulture ponika, se kot vodovje umika, je suša ljubezni, ki se kot otoki širijo naokrog. Eneti smo začeli veneti in zato se bomo poslej imenovali Veneti.«

**ŽIVA IN ROŽNI
VENČEK**

Svečenica Živa prekine turbobni zaključni nagovor MA in nagovori vojvodo: »Si upanje naše, novi nosilec luči raja in smisla. Venček cvetov travnika nabereva, rože so raj enosti z lepoto sveta.« (glej dva venčka cvetov na Vrču Vače, prvi ob prihodu starega vojvode, ki pride iz Svaten, in drugega nad bokom kozoroga šestega dne).

Zatrapan do ušes je odločno kot ZLATOROG odšel na travnik za njo, kot da bi sledil ptici Duha, ptici neba. Zahtevna, ponosna kazala je pot in ni

bila edina, pred njo je šla MA. Kot dva mlada kozlička sta skakljala po travniku, zbirala rože za skupni venček rož, se pričkala, katera roža je najbolj sveta in prava, se ljubkovala in ga končno nabrala. Vse to so opazovali: svečenica velike MAA, stari in beli pater, gledali v nebo in tiho molili k soncem neba. Tudi sami so bili kakor rože, ki molitev soncu, pa ne samo našemu, živijo vse dni.

Vojvoda gre sam v Uto, kjer na mizo položi venček rož in dokonča risbo vrča tako, da v spodnje zadnje šesto polje izriše samega sebe v podobi kozoroga z venčkom rož nad svojim bokom. Poskrbeti bo moral za raj, ki ga bo nosil s sabo. Nato izriše dve košuti, na katerih hrbtih čepi ptica. Mor-da žvrgolečega kosa. Ta ptica je UM, ki izbral je »košuto« – dekle, ki je um utelesila, in njeno predstojnico, učiteljico MA, ki je prav tako upodobljena kot košuta s čepečo ptico na svojih bokih. A ta ptica ima kljun, ki ni nič kaj prijazen; je kot srp sojenja, dobrim prijazen in slabim neprijazen. Ima tudi rep, ki predstavlja zamisel novega rojstva med njenimi kot škarje ostrimi štrlečimi uhlji.

Sedaj pa mora oddati risbo mojstru izdelovanja vrčev iz tanke bronaste pločevine. Jutri bo namreč zaključek posvetitev. Najtežji in najbolj čudovit dan obredja.

Vladislav Stres ❁

(Več o raziskavah Vladislava Stresa na spletni povezavi: bit.ly/2XJQ5Bd)

Prihodnjič: Vrč Vače, Drevo življenja in simbol rač.